

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

En lyckad inskolning?

- En empirisk intervjustudie

Namn: Sandra Dahlén & Frida Falkström
Program: Förskolläraryrket

Uppsats/Examensarbete: 15 hp
Kurs: LÖXA2G
Nivå: Grundnivå
Termin/år: HT/2019
Handledare: Marita Rhedin
Examinator: Heidi Harju-Luukkainen

Nyckelord: Inskolning, anknytning, vårdnadshavare, förskollärare, läroplan

Abstract

Den här studien är en empirisk intervjustudie med tre stycken forskningsfrågor som utgångspunkt. Syftet är att undersöka vad som kännetecknar en lyckad inskolning i förskolan, vilka faktorer som är viktiga för att barnet ska knyta an till en pedagog samt hur ansvarsfördelningen i den nya läroplanen kan tolkas. Studien utgår från anknytningsteorin som är en väl beprövad teori när det kommer till små barns behov av trygghet. Undersökningen har gjorts i form av intervjuer med sex stycken förskollärare med sammanlagt 104 års erfarenhet inom förskolan. I resultatdelen sammanfattas intervjuerna och en analys av det som sagts presenteras. Resultatet behandlar viktiga faktorer som spelar stor roll för både en lyckad inskolning och hur en anknytningsrelation mellan barn och pedagog skapas. Faktorerna är: Väl fungerande kommunikation, individanpassning samt trygga vårdnadshavare. En annan faktor som är viktig vid en lyckad inskolning är just att barnet ska knyta an till minst en pedagog. Slutligen diskuteras studiens resultat, relevans för förskollärares yrkesutövning och didaktiska konsekvenser samt förslag på vidare forskning

Förord

Vi, Frida Falkström och Sandra Dahlén, vill rikta ett stort tack till förskollärarna som ställde upp på att intervjuas under sin dyrbara planeringstid. Tack för fina samtal och för viktiga utgångspunkter till både vårt examensarbete men också till vår framtida yrkesroll som förskollärare. Vi vill också tacka vår handledare Marita Rhedin för vägledning och feedback under arbetets gång.

Vårt slutgiltiga tack vill vi tillägna våra klasskamrater Elin Eriksson, Nicki Fetsi och Sophie Fallenius för reservering av sittplatser i B-huset när vi behövt sova den där extra kvarten på morgonen samt för att ni spridit värme och ljus denna mörka november och december 2019.

Innehållsförteckning

1. Inledning	1
2. Syfte och frågeställningar	2
3. Bakgrund.....	2
4. Tidigare forskning.....	3
4.1 Inskolning.....	3
4.2 Samverkan med vårdnadshavarna.....	4
4.3 Trygghet genom anknytning	4
5. Teoretisk utgångspunkt och centrala begrepp	5
5.1 Anknytningsteorin.....	5
5.2 Centrala begrepp.....	6
5.2.1 Inskolning.....	6
5.2.2 Separation.....	6
5.2.3 Trygg bas.....	7
5.2.4 Föräldrasamverkan.....	7
6. Metod och genomförande	7
6.1 Kvalitativ empirisk studie	8
6.2 Intervju som metod	8
6.3 Urval.....	8
6.4 Genomförande av datainsamling.....	9
6.5 Validitet.....	10
6.6 Etiska aspekter	10
7. Resultat och analys.....	10
7.1 Inför inskolning	11
7.1.1 Förberedelser i verksamheten	11
7.1.2 Inskolningssamtal med vårdnadshavare	12
7.1.3 Inskolningsmetod.....	12
7.2 Under inskolning	13
7.2.1 Pedagogernas roll.....	13
7.2.2 Kritiska moment	14
7.3 Efter inskolning	16
7.3.1 Utvärdering av inskolning.....	16

7.3.2 Kommunikation	16
7.4 Förskolans läroplan	17
7.4.1 Ansvarsfördelningen	17
7.4.2 Skillnad mellan inskolning och introduktion?	18
8. Diskussion	18
8.1 Förutsättningar för en lyckad inskolning	18
8.1.1 Väl fungerande kommunikation	18
8.1.2 Individanpassning	20
8.1.3 En anknytningsperson i förskolan och trygga vårdnadshavare.....	20
8.2 Viktiga faktorer vid anknytning	22
8.3 Läroplanen om introduktion/inskolning.....	23
8.4 Studien i relation till förskollärares yrkesutövning samt didaktiska konsekvenser 23	
8.5 Förslag på vidare forskning	24
9. Referenslista.....	25
10. Bilaga 1	28

1. Inledning

Inskolningen i förskolan kan vara avgörande för barnets fortsatta trygghet i verksamheten. Under inskolningen är det viktigt att skapa goda relationer mellan alla parter vilket kan hjälpa barnet att känna den tryggheten. Förskolans läroplan (Skolverket, 2018, s. 8) förespråkar vikten av en god relation mellan vårdnadshavare och förskolans personal för att skapa en gynnsam förskoletid för barnet. Även i Skolverkets allmänna råd för måluppfyllelse i förskolan markeras vikten av goda relationer mellan alla parter vid inskolningen, då barnets förskolestart är en stor händelse för hela familjen (2017, s. 25). I dokumentet står också att inskolningen bör individanpassas efter barnens behov, förutsättningar och erfarenheter (Skolverket, 2017, s. 25). Inskolningen är också viktig för att barnet ska få tid att knyta an till någon annan vuxen än sin vårdnadshavare. Anknypningsrelationen mellan ett barn och en pedagog är även den betydelsefull för barnets trygghet i verksamheten.

I följande text redogör vi för den undersökning vi genomfört. Det är en kvalitativ empirisk studie där vi försökt ta reda på hur en lyckad inskolning kan gå till. Genom att intervjua förskollärare fick vi ta del av deras tankar om inskolning samt vilka metoder de anser är betydelsefulla för att inskolningen ska bli så lyckad som möjligt. Anknypning är ett centralt begrepp när man talar om inskolning och därför har vi utgått från anknypningsteorin när vi genomfört vår undersökning.

En av oss som utfört undersökningen har som vårdnadshavare nyligen genomgått en bristfällig inskolningsprocess där det blev tydligt hur viktig kommunikationen är mellan samtliga parter för att inskolningen ska kännas tydlig, trygg och lyckad. Den andra av oss fick på sin arbetsplats nyligen erfara att fem barn skolades in samtidigt på samma avdelning. Det blev då svårt att hinna kommunicera och samverka med de nya barnen och deras vårdnadshavare. Samtidigt visade den resterande barngruppen tendenser till otrygghet när det var så många nya närvarande. De här olika erfarenheterna av inskolning gjorde att vi kom på val av ämne till vårt examensarbete.

Enligt förskolans läroplan (Skolverket, 2018, s. 19) är det rektorns ansvar att introducera barn och vårdnadshavare i förskolan. Den meningen är det enda som nämns om att introduceras till förskolan i hela läroplanen. Det står ingenting om hur inskolningen bör gå till eller hur man kan förhålla sig till nya barn och vårdnadshavare, det är alltså väldigt tolkningsbart hur man vill göra vid en inskolning. Vi vill lyfta dels eventuella skillnader mellan begreppen introduktion och inskolning och dels att det inte står så mycket om det. Därför valde vi att inkludera det i vår undersökning och ställde frågor om läroplanen i våra intervjuer. Vi använder oss av begreppet inskolning genom hela studien förutom när vi hänvisar till läroplanen, där begreppet introduktion används.

2. Syfte och frågeställningar

Syftet med vår studie är att undersöka vad som kännetecknar en lyckad inskolning av barn i förskolan. Vi vill ta reda på vilka strategier förskollärarna använt samt vilka förutsättningar som krävs för att skapa en anknytningsrelation mellan en pedagog och ett barn. Vi vill också utforska hur ansvarsfördelningen gällande inskolningar i förskolans nya läroplan kan tolkas. Vi kommer utgå från följande frågeställningar:

- Vad anser förskollärare krävs för att en inskolning ska klassas som lyckad?
- Vilka faktorer är viktiga för att barnet ska kunna knyta an till en pedagog under inskolningen?
- Hur kan man tolka förflyttningen av ansvar gällande inskolning i förskolans nya läroplan?

3. Bakgrund

I det här avsnittet redogör vi för bakgrundsfakta som vi anser är relevant att ta del av inför kommande avsnitt. Först förklarar vi vilka de två beprövade metoderna för inskolning är och hur de går till. Sedan följer ett stycke om förskolans läroplaner och vad det står om inskolning i dem. I det stycket finns, förutom hänvisningar till läroplanerna, även egna tolkningar och slutsatser av det som står i dem.

Markström och Simonsson (2017, s. 2) förklarar att det finns två beprövade metoder för inskolning; två veckors-metoden och föräldraaktiv inskolning, även kallad tre dagars-metoden. Den traditionella inskolningsmetoden som pågår under två veckor går ut på att börja med korta stunder de första dagarna på förskolan för att sedan successivt öka tiden dag för dag. När man använder sig av den här metoden intar vårdnadshavarna en mer passiv roll jämfört med i den föräldraaktiva inskolningsmetoden (Simonsson, 2018, s. 2; Arnesson Eriksson, 2010, s. 43). Den föräldraaktiva inskolningen skiljer sig åt på så sätt att barn och vårdnadshavare är med några, ofta tre, heldagar tillsammans. Vårdnadshavaren ansvarar för alla omsorgs- och lärandesituationer som rör barnet och de deltar aktivt tillsammans i alla verksamhetens moment under dagen (Arnesson Eriksson, 2010, s. 30; Simonsson, 2018, s. 2).

Förskolan fick nyligen en ny läroplan som implementerades år 2019. Med den nya läroplanen kom nya direktiv om vem som skulle ansvara för introduktionen i förskolan (Skolverket, 2016; Skolverket, 2018). I läroplanen från 2016 står det "Förskollärare ska ansvara för att varje barn tillsammans med sina föräldrar får en god introduktion i förskolan" (Skolverket, 2016, s. 13). Det var alltså förskollärarens ansvar att se till så att familjen fick en god start i förskolan. Eftersom det inte står något mer om själva inskolningen än så kan man också anta att förskollärarna fick fria händer att tolka det som står i läroplanen. De utformade inskolningen på det sätt de ansåg var bäst. I den nya läroplanen har istället ansvaret flyttats till rektorn (Skolverket, 2018, s. 19). Där står det såhär: "Rektorn har ansvaret för förskolans kvalitet och har därvid, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att varje barn tillsammans med vårdnadshavare får en god introduktion i förskolan" (Skolverket, 2018, s. 19). Numera ansvarar alltså rektorn för att presentera familjen för förskolans värld. Eftersom rektorn inte deltar i den dagliga verksamheten verkar det kanske mer lämpligt att det är förskolläraren som ska hålla i introduktionen då det är pedagogerna som har kontakt med barn och vårdnadshavare på en daglig basis. Hur kan man tolka det som står i läroplanerna om

introduktionen? Det försökte vi få svar på i våra intervjuer. En redogörelse för vad som diskuterades där kommer i slutet av resultatavsnittet samt i diskussionen.

I vår studie benämner vi föräldrar eller andra omsorgspersoner som vårdnadshavare. Vi använder oss också av benämningen pedagoger som samlingsnamn för förskollärare, barnskötare samt eventuell annan personal.

4. Tidigare forskning

Vi har sökt efter tidigare forskning som behandlar ämnet inskolningar och andra områden vi anser är relaterade till inskolning. Det har varit svårt att hitta vetenskaplig litteratur om ämnet vilket både Simonsson och Thorell (2010, s. 55) samt Månsson (2011, s. 3) bekräftar. I följande genomgång av tidigare forskning presenterar vi därför även vetenskapligt grundad översiktligt litteratur för att få en god överblick av kunskapsläget. I vår undersökning fokuserar vi på förskollärares erfarenheter av inskolningsprocesser och vad som kännetecknar en lyckad inskolning. Vi har valt att dela in avsnittet tidigare forskning i tre underkategorier varav de två senare, enligt oss, är direkt kopplade till ämnet inskolning.

4.1 Inskolning

Författarna till den tidigare forskning vi har bearbetat verkar rörande överens om att förskolepedagogerna och vårdnadshavarnas fokus under inskolningsprocessen bör vara på vad som är bäst för barnet i fråga (Markström & Simonsson, 2017, s. 1; Broberg, Hagström & Broberg, 2012, s. 129). Att skolas in på förskola är oftast något stort för både vårdnadshavaren och barnet. Inskolningen måste också få ta den tid som behövs för att barnet ska känna sig någorlunda trygg (Broberg et al., 2012, s. 148-149, 153; Arnesson Eriksson, 2010, s. 10). Inskolningsperioden handlar i stort om att barnet ska börja lära känna förskolemiljön. Den handlar också om att barnet får möjlighet att finna en trygghet i åtminstone en pedagog. Den pedagogen ska kunna agera substitut för vårdnadshavaren under tiden barnet befinner sig på förskolan (Broberg et al., 2012, s. 149; Walsh, Romo & Jeon, 2018, s. 655). Det är inte enbart barnet som skolas in i förskolans verksamhet utan också vårdnadshavaren. Samtidigt som vårdnadshavaren är på plats som en trygghet för barnet så är det likväl en chans för den vuxna att lära känna verksamheten och pedagogerna (Simonsson, 2018, s. 4).

Datler, Erekly-Stevens, Hover-Reisner & Malmberg (2012, s. 440) förklarar att det finns studier som visar att när barn börjar i förskolan är de till en början mycket osäkra och drar sig undan från sociala samspel. Det är viktigt att ha i beaktande att alla barn är olika individer och anpassar sig därför under olika lång tid och på olika sätt under inskolningsprocessen. För att barnet ska kunna delta i alla moment behöver hen lära sig behärska sina känslor kring separationen från vårdnadshavaren (Datler et al., 2012, s. 439, 441).

Niss (2017, s. 38-39) talar om att barnets och vårdnadshavarens tidigare erfarenheter kan påverka hur väl de anpassar sig vid inskolningen. En aspekt som kan påverka en lyckad inskolning är huruvida barnet är van att bli lämnad till andra vuxna utan att vårdnadshavaren är med. Utan den erfarenheten kan det ta något längre tid för barnet att känna sig trygg med att bli lämnad på förskolan. En annan aspekt är ifall barnet och vårdnadshavaren har varit i kontakt med någon förskola innan eller inte. Om det till exempel finns ett äldre syskon i familjen är kanske både barnet och vårdnadshavaren vana att möta förskolans värld och vet vad det innebär. Det kan vara en fördel vid en inskolning (Niss, 2017, s. 38-39).

4.2 Samverkan med vårdnadshavarna

Markström och Simonsson (2017) har genomfört en studie i svenska förskolor där de har fokuserat på de olika inskolningsmetoderna och vilka roller de olika aktörerna i förskolan tar under inskolningarna. I intervjuer med pedagoger framkommer det att den föräldraaktiva inskolningen har förändrat hur de ser på samarbetet mellan förskolan och hemmet. Under de senaste åren har samarbetet blivit mer överlappande och de två aktörerna arbetar nu integrerat utifrån vad som är bäst för barnet i fråga (Markström & Simonsson, 2017, s. 4). En annan aspekt som framkom i intervjuerna var att vårdnadshavarnas deltagande i verksamheten bidrog till att pedagogerna fick bättre kunskap om barnets behov och erfarenheter. Pedagogerna kunde observera barnets samspel med vårdnadshavaren och på så sätt fick pedagogerna reda på vad barnet var van vid hemifrån (Markström & Simonsson, 2017, s. 6).

Kommunikationen mellan hemmet och förskolan är ytterst viktig för att pedagogerna ska få ett bra utgångsläge att lära känna barnet (Broberg et al., 2012, s. 129; Simonsson, 2018, s. 1). Det är även mer troligt att barnet knyter an till en pedagog om barnets vårdnadshavare har en god relation till den pedagogen (Bowlby, 2007, s. 309). Enligt Bowlby (2007, s. 309) påverkas inte barnet av att vara ifrån vårdnadshavaren några timmar om det finns en annan anknytningsperson närvarande, i detta fall en pedagog. Broberg et al. (2012, s. 130) sammankopplar god kommunikation med att vårdnadshavare känner trygghet i att lämna sitt barn till förskolepedagogerna.

Simonsson (2018, s. 3) förklarar i sin studie att förskollärarna inte tyckte de hann lära känna vårdnadshavarna ordentligt under den traditionella inskolningsprocessen i och med att de var med så korta stunder i verksamheten.

4.3 Trygghet genom anknytning

Trygghet är det allra viktigaste för ett litet barn. När ett barn föds har det en medfödd förmåga att söka sig till en eller flera vuxna för att känna sig säkra och trygga. Det är detta som kallas anknytning enligt de norska psykologerna Brandtzaeg, Torsteinson och Öiestad (2016, s. 18). Under inskolningsprocessen är det viktigt att barnet ska känna anknytning till åtminstone en pedagog för att barnet ska känna trygghet när det närmar sig slutet av inskolningen. Den pedagogen blir som en trygg bas, ett slags substitut för vårdnadshavaren, under de timmarna barnet spenderar på förskolan (Månsson, 2011, s. 13-14; Broberg et al., 2012, s. 67; Sommer, 2005, s. 180). Små barn har även ett grundläggande behov av att utforska sin omgivning. Anknytning och utforskande är behov som är beroende av varandra på så sätt att barnet behöver en trygg bas dit det kan återvända för att våga utforska omvärlden (Brandtzaeg, Torsteinson & Öiestad, 2016, s. 18). Även Broberg (2017, s. 34) talar om begreppet trygg bas som är det mest centrala begreppet inom anknytningsteorin. Broberg (2017, s. 34) beskriver begreppet som att den vuxne är en bas för det utforskande barnet att återvända till när det känner sig hotat.

Lindgren och Torro (2017, s. 44) samt Ahnert, Pinguart och Lamb (2006, s. 665) menar att det är viktigt att känna av huruvida barnet känner sig redo att starta byggandet av en ny relation. Många gånger är det bäst att låta barnet ta första kontakten men det absolut viktigaste är att som vuxen inte gå för fort fram i relationsbyggandet. Våra upplevelser från barndomen gällande kontaktskapande sätter ramar för hur vi senare bygger relationer. Just därför är anknytningspersoner så viktiga i ett barns liv (Bowlby, 2007, s. 308).

5. Teoretisk utgångspunkt och centrala begrepp

Här presenteras vilken teoretisk utgångspunkt vi valt. Svensson (2015, s. 208) menar att teori mer eller mindre är nödvändigt för att få syn på saker när man analyserar sitt insamlade empiriska material. Vilken teoretisk utgångspunkt man väljer att utgå från påverkar hur analysen av den insamlade empirin lyfts fram (Emilsson, 2014, s. 84). Baserat på vad vi vill undersöka och utefter våra egna erfarenheter av inskolningar har vi som teoretisk utgångspunkt valt att utgå från anknytningsteorin. Samtliga förskollärare nämnde under intervjuerna att en stor bidragande faktor till en lyckad inskolning är när samtliga parter känner trygghet till förskolan och pedagogerna. Just trygghet är mycket centralt inom anknytningsteorin och det är en stor fördel om barnet knyter an till en av pedagogerna för att få den extra tryggheten (Broberg et al., 2012, s. 151).

5.1 Anknytningsteorin

John Bowlby och Mary D. Salter Ainsworth är de två som myntade anknytningsteorin. Båda var utbildade inom psykologi med fokus på separationer, trygghet och utveckling under barnets första levnadsår (Broberg et al., 2012, s. 34-35). Bretherton (1992, s. 759) talar i sin artikel om Bowlby och förklarar att han främst inriktade sig på separationer mellan barn, deras mamma och eventuella konsekvenser av separationen. Ainsworth bidrog med sina empiriska kunskaper i förhållande till begreppet trygg bas som hon numera ofta förknippas med. Deras forskning talar gemensamt för hur viktig en kärleksfull och stödjande relationen mellan barn och mamma är för barnets vidare utveckling (Bretherton, 1992, s. 761).

Vetenskap bygger ofta på sannolikheten att olika teorier är korrekta. Bowlby (2007, s. 308) menar att anknytningsteorin har blivit prövad så många gånger och ur så många olika perspektiv att den högst troligt är en korrekt teori. Anknytningsteorin anses nu för tiden vara den viktigaste av psykologiska teorier när det handlar om både barn och vuxnas förhållande till närhet och omsorg i andra relationer samt förhållandet till självständighet och sin egen självkänsla (Broberg et al., 2012, s. 36-37; Broberg, 2017, s. 34). Tryggheten blir därmed en betydelsefull faktor för små barns utveckling i stort. Trygga barn vågar släppa taget emellanåt genom att utforska miljön för att sedan återvända till sin anknytningsperson för att få mer trygghet (Broberg, 2017, s. 35).

I de flesta fall är vårdnadshavaren den främsta anknytningspersonen i ett barns liv. Att vara en anknytningsperson kännetecknar att ge trygghet, beskydd och tröst till barnet vid behov under sina första levnadsår. Utöver den främsta anknytningspersonen menar Bowlby att barnet också utvecklar relationer till andra viktiga vuxna, vilket många gånger kan vara pedagogerna på förskolan (Bowlby, 2007, s. 309; Broberg, 2017, s. 35-36). Enligt Bowlby (2007, s. 309) är det ett barns första anknytningsrelation som sätter standarden för hur kommande relationer ser ut. Kvaliteten på deras första anknytningsrelation avgör hur barnet väljer att skapa kontakter under resten av hans liv (Bowlby, 2007, s. 309). Broberg et al. (2012, s. 37-38) poängterar dock vikten av begreppen anknytning och anknytningsperson och menar att de två begreppen inte bör underskattas. Ett barn kan visa anknytningsbeteende, genom att exempelvis vilja bli buren, utan att en anknytningsrelation utvecklats. En anknytningsrelation är något djupare och beskrivs som en relation som inte är utbytbar (Broberg et al., 2012, s. 36).

Anknytningsteorin berör också förhållandet mellan anknytning och omvårdnad. Begreppet anknytning kan enligt Broberg et al. (2012) beskrivas som "något mindre som hänger ihop med och är beroende av något större" (s. 33). I detta fallet är det barnet som är i behov av en

vuxen. Förhållandet mellan anknytning och omsorg handlar om den vuxnes förmåga och vilja att vara ett stöd för barnet och dess behov. Barnet är i behov av den vuxnes trygghet för att få beskydd och tröst i utsatta situationer samt för att våga utforska omvärlden (Broberg et al., 2012, s. 33).

5.2 Centrala begrepp

Nedan följer beskrivningar av de centrala begrepp vi valt att analysera vår empiri utifrån. Vi har valt begrepp utifrån vår insamlade empiri. De viktigaste faktorerna som framkom där har fått agera underlag för valet. De teoretiska begreppen vi har valt och som ska fungera som analysredskap kan påverka hur vi framställer och redogör för det material som ska analyseras (Emilsson, 2014, s. 84). Våra valda centrala begrepp är *inskolning*, *separation*, *trygg bas* och *föräldrasamverkan*.

5.2.1 Inskolning

Inskolning kan beskrivas som en introduktion till förskolan. För familjen är förskolan en helt ny värld som de ska bekanta sig med och till slut bli en del av. Inskolningen är början på en flera år lång förskoletid där trygghet, lek och lärande är viktiga beståndsdelar (Lindgren & Torro, 2017, s. 8). För familjen handlar inskolningen om att bli bekant med förskolans miljö och de aktörer som finns i verksamheten, nämligen pedagogerna och barnen. För pedagogerna är inskolningen ett tillfälle att lära känna familjen så att de vet vilken utgångspunkt just den här familjen har. Pedagogerna får också chans att lära känna barnet ordentligt och kan ge barnet förutsättningar att knyta an till en eller flera pedagoger (Lindgren & Torro, 2017, s. 8; Broberg, 2017, s. 39).

Broberg et al. (2012, s. 148) beskriver inskolningen som en känslofylld och utmanande process i såväl barnets som vårdnadshavares liv. Utifrån den vuxnes perspektiv handlar det ofta om en känsla av att lämna sitt barn till en person som kan agera substitut för en själv under tiden man är frånvarande (Broberg et al., 2012, s. 159). Författarna förklarar att inskolningen genomförs för barnets skull för att hen ska få en chans att bekanta sig med förskolans miljö. Inskolningen sker också för att barnet ska få en chans att bekanta sig med pedagogerna på förskolan samtidigt som vårdnadshavarna är närvarande och försöker ta ett steg tillbaka (Broberg et al., 2012, s. 149). Lindgren och Torro (2017, s. 42) klargör att vårdnadshavarnas känslor för den nya situationen ofta påverkar även barnets känslor. Det är därför viktigt att försöka visa sig lugn och trygg, även vid nervositet, så att likaså barnet kan tillämpa de känslorna.

5.2.2 Separation

Klette och Killén (2018, s. 1971) menar att separationsångest i förhållande till barnets främsta anknytningsperson, vilket oftast är barnets vårdnadshavare, brukar kunna visa sig när barnet börjar närma sig 7 månader. Separationsångesten är inte konstant men visar sig ofta tydlig fram tills barnet närmar sig 3 år. När barnet är i en så pass ung ålder kan separation från vårdnadshavaren likställas med känslor av att vara under hot och känna sorg (Datler et al., 2012, s. 439; Broberg et al., 2012, s. 148). Vid separation från en vårdnadshavare är det viktigt att det finns någon som kan fånga upp och tolka barnets känslor och signaler. Där blir inskolningsperioden viktig eftersom det är då som pedagogerna lär känna barnets signaler (Broberg et al., 2012, s. 151). Det handlar därför inte bara om separationen i sig utan också om den alternativa anknytningspersonens handlande i att försöka bli barnets trygghet, i det här fallet under tiden på förskolan (Broberg et al., 2012, s. 59; Niss, 2017, s. 24).

Broberg et al. (2012, s. 62) redogör för att kortvariga separationer från vårdnadshavare inte utgör någon skada för barnet. En trygg bas bör dock vara under utveckling hos minst en pedagog samt att en trygg relation till vårdnadshavare är grundlagd. Ett barn som har en trygg anknytning till någon vet hur hen ska göra för att få tröst och närhet om hen känner behovet (Niss, 2017, s. 28). Just vad gäller att separeras från sin främsta anknytningsperson är något Niss (2017, s. 31) menar att barnet behöver tränas på. Barnet behöver flertalet gånger få uppleva att vårdnadshavaren kommer tillbaka efter en lämning för att vänja sig vid den situationen.

5.2.3 Trygg bas

Trygg bas är ett centralt begrepp inom anknytningsteorin. Begreppet kan beskrivas som att den trygga vuxna är den bas dit det utforskande barnet kan återvända när det upplever fara (Broberg, 2017, s. 34; Broberg et al., 2012, s. 44). Kort sagt är anknytningspersonen den trygga basen för barnet (Niss, 2017, s. 25). En anknytningsperson är den personen som kan ge trygghet, tröst och beskydd till ett barn och det är de faktorerna som gör att de två individerna skapar en anknytningsrelation (Broberg et al., 2012, s. 36). Om relationen till anknytningspersonen genomsyras av otrygghet kan också barnets instinkt att utforska omvärlden påverkas negativt. Detta eftersom barnet blir osäker på om anknytningspersonen kan ge den trygghet barnet behöver. Barnet väljer då mellan att aldrig lämna basen (anknytningspersonen) eller att låtsas som att basen inte behövs. Det senare alternativet leder till att barnet inte tar möjligheten att säkra sin egen trygghet (Broberg et al., 2012, s. 45; Bowlby, 2007, s. 309). Enligt Bowlby (2007, s. 308) är det viktigt att ett barn som börjar förskolan utvecklar anknytning till en pedagog, dels för att få trygghet och dels för att kunna klara av dagliga separationer från sin första anknytningsperson.

5.2.4 Föräldrasamverkan

Förskolan bör ha ett fungerande samarbete med hemmet för att barnets tid i förskolan ska bli så givande som möjligt (Skolverket, 2018, s. 17). Enligt förskolans läroplan är det också viktigt att pedagogerna interagerar och kommunicerar med vårdnadshavarna för att tiden på förskolan ska bli så rolig och utvecklande som möjligt för barnet (Skolverket, 2018, s. 3). Arnesson Eriksson (2010, s. 130) menar att den dagliga kontakten mellan pedagoger och vårdnadshavare bör vara medveten och av god kvalitet för att ett gott samarbete ska kunna grundläggas.

Broberg et al. (2012, s. 151-152) poängterar vikten av kommunikation mellan vårdnadshavare och förskolepedagoger under inskolningsprocessen då den handlar om att samtliga parter lär känna varandra. God samverkan mellan förskolan och hemmet är avgörande för att barnet ska känna trygghet i vardagen på förskolan. Även Markström och Simonsson (2017, s. 1, 9) understryker vikten av kommunikation under inskolningsprocessen. Utifrån sin undersökning förklarar de i sin artikel att genomförandet av en föräldraaktiv inskolning kan förändra hur samarbetet mellan hem och förskola ser ut. Gränserna mellan hemmet och förskolan förändras och pedagogerna ser vårdnadshavarnas roll i förskolan ur ett annat perspektiv (Markström & Simonsson, 2017, s. 9).

6. Metod och genomförande

I följande avsnitt redogörs för val av metod samt hur vi har genomfört vår studie. Till att börja med kommer en förklaring på vad en kvalitativ empirisk studie innebär. Efter det följer

stycken som motiverar val av metod, urval och hur vi gått tillväga vid datainsamlingen. Till sist diskuterar vi vår undersökning i relation till begreppen validitet och generaliserbarhet samt hur vi förhållit oss till olika etiska aspekter.

6.1 Kvalitativ empirisk studie

Studien vi har genomfört är en kvalitativ empirisk studie. Skillnaderna mellan kvalitativa och kvantitativa metoder är bland annat på vilket sätt forskare väljer att ta fram och analysera data och forskarens roll i den processen (Ahrne & Svensson, 2015, s. 9). Ahrne och Svensson (2015, s. 10) förklarar att kvalitativ empiri är sådan data som inte går att mäta, till skillnad från kvantitativa data som genererar ett mätbart resultat. Exempel på kvalitativ data är inspelade intervjuer och anteckningar från observationer. När forskare använder sig av en kvalitativ metod vill de få syn på händelser, känslor och upplevelser snarare än antal, ålder eller längd som är exempel på resultat vid användande av kvantitativa metoder (Ahrne & Svensson, 2015, s. 10). Eriksson Barajas, Forsberg och Wengström (2013, s. 43) förklarar också att målet med en kvalitativ ansats är bland annat att kunna förstå, beskriva och tolka materialet. Som forskare måste man då försöka gå in i varje situation med ett öppet sinne för att kunna skapa sig en helhetsbild och förståelse över situationen (Eriksson Barajas et al., 2013, s. 43).

6.2 Intervju som metod

Insamling av empiri för att kunna besvara våra forskningsfrågor valde vi att göra i form av intervjuer. Vi har intervjuat sex förskollärare om deras erfarenheter av inskolningar och vilka faktorer de anser gör en inskolning lyckad. Med intervjuer som metod fick vi på relativt kort tid reda på vad flera personer hade för erfarenheter av en specifik situation. Genom intervjuer fick vi också ta del av den intervjuades sätt att uttrycka sig, dvs. vilka normer och känslor personen grundar sina påståenden i, något man inte får reda på genom exempelvis en enkätundersökning (Eriksson-Zetterquist & Ahrne, 2015, s. 53). Björndal (2005, s. 90) menar att samtalet, som ju en intervju utgörs av, möjligen är det bästa sättet för att få chans att uppleva en annan persons tankar och framför allt för att kunna sätta sig in i den andres perspektiv. Detta bidrar till en djupare förståelse och en chans att upptäcka detaljer man annars riskerar att missa. Enligt Björndal (2005, s. 90) ger intervjuer också möjlighet att säkerställa att man verkligen uppfattat det den andre vill förmedla. Genom att ställa en följdfråga eller be personen förtydliga kan missförstånd undvikas. En av nackdelarna som finns med intervju som metod är att förberedelse, genomförande och bearbetning kan vara väldigt tidskrävande (Björndal, 2005, s. 91). Har man då en tidsbegränsning, vilket vi har, finns det kanske bara tid att intervju ett fåtal personer. Vi ansåg dock att detta inte spelade någon roll då den här studien endast är en mindre sådan. En annan nackdel enligt Björndal (2005, s. 91) är att man som intervjuare riskerar att prägla den som svarar med sina egna uppfattningar. På så sätt blir informationen som framkommer missvisande. Vi var medvetna om detta och försökte därför utforma våra intervjufrågor på ett neutralt sätt.

6.3 Urval

Eftersom syftet med vår studie är att undersöka vad förskollärare har för erfarenheter av inskolning blev det naturligt att välja förskollärare till intervjuerna. Av erfarenhet visste vi att ansvaret för inskolningar ofta fördelas på alla pedagoger i arbetslaget men vi valde ändå att begränsa oss till intervjuer med förskollärare. Den avgränsningen berodde delvis på att vi själva är blivande förskollärare.

Till en början fick vi endast tag på fyra informanter från en förskola. Dalen (2015:38) menar att eftersom det insamlade intervjumaterialet ska ligga som grund för analys måste det vara av bra kvalitet. Med detta i åtanke insåg vi att fyra intervjuer kanske inte var tillräckligt. Därför sökte vi efter fler informanter på en annan förskola. Till slut intervjuade vi sex förskollärare från två olika förskolor. De här sex förskollärarna har erfarenheter från olika konstellationer av arbetslag så den data vi fick fram skiljer sig åt mellan de olika intervjuerna. Vi ansåg att den insamlade empirin var tillräcklig som underlag för analys. Svensson och Ahrne (2015, s. 22) menar att undersökningar i olika miljöer kan ge ett bredare och mer jämförbart resultat. Detta kan kopplas till att vi intervjuade förskollärare från två olika förskolor vilket resulterade i en bredare empiri.

6.4 Genomförande av datainsamling

Som förberedelse inför intervjuerna framställde vi en intervjuguide. Björndal (2005, s. 92) förklarar det som en slags lista över frågor, gärna uppdelade i kategorier, som kan ställas vid intervjuerna och som ger intervjun mer struktur. Intervjuguiden fungerar som ett verktyg för att hjälpa oss som intervjuar att hålla oss till ämnet och tydliggör vilka frågor som är värda att fokusera på (Björndal, 2005, s. 92). Enligt Björndal (2015, s. 92) är intervjun mycket flexibel när en intervjuguide används eftersom intervjuaren kan välja ordning på frågorna som ställs allt eftersom intervjun fortgår. Det finns också utrymme att ställa följdfrågor (Björndal, 2005, s. 92). Precis som Dalen (2015, s. 35) föreslår inledde vi intervjuguiden med lite mer allmänna och enkla frågor som skulle få informanten att känna sig avslappnad och bekväm. Frågorna utvecklades sedan att riktas alltmer mot det ämnet vi ville undersöka. Vi valde att dela in frågorna i kategorierna “inför inskolningen”, “under inskolningen” och “efter inskolningen”. I intervjuguiden skrev vi väldigt många frågor men när vi genomförde intervjun valde vi att inte ställa alla då vi redan hade fått svar på en del av de frågor som kom senare. Intervjuguiden vi utgått ifrån finns som bilaga i slutet av texten.

Under intervjun ansvarade en av oss för att ställa frågor och den andra förde anteckningar av det som säs. Vi valde även att spela in intervjuerna med hjälp av ljudupptagning. Björndal (2005, s. 72) menar att ljudinspelning av intervjuer har två fördelar. Den första är att detaljer som annars kanske hade glömts bort blir bevarade. Materialet går att lyssna igenom på nytt om det vi minns av samtalet börjar blekna eller inte räcker till. Den andra fördelen är enligt Björndal (2005, s. 72) att när vi lyssnar på inspelningen i efterhand kan vi höra nya detaljer som vi inte lagt märke till förut. Vi kan då lyssna på intervjun flera gånger och ha olika fokus varje gång vi lyssnar. Vi spelade in intervjuerna med de ipads som fanns på förskolorna. På den andra intervjun fick vi problem med inspelningen då minnet på ipaden tog slut men eftersom vi använde oss av både inspelning och anteckningar kunde vi ändå komma ihåg vad som hade sagts och intervjun gick inte förlorad. Efter varje intervju lyssnade vi igenom det inspelade materialet flera gånger och tillsammans gick vi igenom vad som sagts. Detta gjorde vi så snart som möjligt efter intervjuerna för att de skulle vara färska och för att vi skulle kunna komma ihåg vad som hade sagts (Öberg, 2015, s. 63). Vi valde ut några områden som förekom i flera av intervjuerna och transkriberade ett antal citat som vi tänkte att vi kunde ha användning av. Innan vi skulle börja arbeta med resultatdelen formade vi de rubriker vi ville ha. Efter diskussion med vår handledare kom vi fram till att vi skulle använda oss av de rubriker vi hade i intervjuguiden. Det beslutade vi eftersom det då blev en tydlig röd tråd genom hela studien. Efter genomförandet av intervjuerna bestämde vi även vilka centrala begrepp vi ville använda oss av, vilket vi gjorde utifrån det som sagts under intervjuerna. De valda begreppen ville vi skulle knyta an till syftet, frågeställningarna och resultatet.

6.5 Validitet

Eriksson Barajas, Forsberg och Wengström (2013, s. 52, 99) talar om intern validitet som innebär hur pålitliga resultaten i en undersökning är, dvs att undersökningen verkligen handlar om det forskaren hade för avsikt att undersöka. I vårt fall innebär det att vi behövde vara uppmärksamma på att frågorna i vår intervjuguide matchade det vi ville få reda på. Extern validitet, eller generaliserbarhet, är ett annat begrepp Eriksson Barajas et al. (2013, s. 100) nämner. Med generaliserbarhet menas att resultatet av en studie går att generalisera från urval av studiegrupp till en större grupp. I vår undersökning kommer resultatet inte vara generaliserbart eftersom vår studie är en så liten studie med få deltagare. Vi kände dock ändå att intervjuer med erfarna förskollärare kunde berika oss i vår framtida yrkesroll gällande vilka faktorer som är viktiga för en lyckad inskolning.

6.6 Etiska aspekter

Löfdahl (2014, s. 34-35) ger ett antal exempel på vad man som student bör tänka på när man genomför en undersökning. Enligt lagen räknas inte ett examensarbete som forskning men i enlighet med högskolelagen bör man som student ändå värna om att ens undersökning ska vara tillförlitlig och att man upprätthåller en god forskningssed. En utförlig planering av alla moment krävs samt en god kommunikation med sin handledare som kan stötta vid eventuella etiska dilemman (Löfdahl, 2014, s. 34-35). Med det sagt bör man ta hänsyn till flertalet etiska aspekter när man som student gör sitt examensarbete.

Även Dalen (2015, s. 25-27) talar om etiska aspekter som är viktiga att ta hänsyn till när man genomför kvalitativ intervjuforskning. De flesta aspekter Dalen (2015) nämner är mer inriktade på större forskningsprojekt och känns inte applicerbara på vår undersökning. Tre av aspekterna är dock ämnen som vi diskuterat i förhållande till vår undersökning. De två första etiska aspekterna handlar om krav på samtycke och krav på information. Informanterna ska innan intervjun ha fått information om deras deltagande i undersökningen, information om själva undersökningen och de ska ha fått möjligheten att ge svar på om de vill delta eller inte (Dalen, 2015, s. 25). Enligt Löfdahl (2014, s. 36) är det en fördel att ge informationen både skriftligt och muntligt så att det blir tydligt. Vi tog kontakt med informanterna via en digital plattform där de fick all information vi ansåg att de behövde för att sedan kunna ta ställning till sitt deltagande. Den muntliga informationen om undersökningen fick de i början av varje intervju. Den tredje aspekten Dalen (2015) nämner och som är relevant för vår undersökning kallar hon krav på konfidentialitet. Den innebär att informanterna måste få kännedom om att de kommer vara anonyma i undersökningen. I början av varje intervju var vi väldigt tydliga med att tala om detta för informanterna så att de skulle känna sig trygga med att uttrycka sig fritt under samtalet. Vi har gjort intervjuerna anonyma genom att fingera förskollärarnas namn och vi använder oss av påhittade namn istället. Däremot kommer det framgå att alla förskollärare vi intervjuat är kvinnor då alla de påhittade namnen är kvinnonamn. De fingerade namnen på förskollärarna är: Monica, Annika, Ida, Hedvig, Sofia och Amanda.

7. Resultat och analys

I detta avsnitt redovisar vi de resultat vi kommit fram till. Resultatet skrivs fram i form av empiri och analys integrerat med varandra. De namn som används är de intervjuade förskollärarnas fingerade namn. Precis som i intervjuguiden har vi valt att dela in resultatavsnittet i rubrikerna: inför inskolning, under inskolning och efter inskolning. Till sist

redovisas i ett stycke hur ansvaret för inskolningen fördelas enligt förskolans läroplan och hur våra informanter tolkar den ansvarsfördelningen.

7.1 Inför inskolning

7.1.1 Förberedelser i verksamheten

En aspekt som framkom tydligt i intervjuerna med förskollärarna var att kommunikation och att föra en dialog inom arbetslaget är nödvändigt för att kunna förbereda sig inför en inskolning. Kommunikation och dialog var två nyckelbegrepp som återkom i alla de intervjuer vi hade med förskollärarna. En annan förberedelse Sofia nämnde i sin intervju var att det är viktigt att alla papper med information och policydokument vårdnadshavaren ska få vid inskolningens start är samlade. Ida nämnde att det är olika vem som brukar skicka ut den första informationen till familjen och visa dem runt i lokalerna, ibland rektorn och ibland pedagogerna:

Hos oss är det oftast förskolechefen som skickar info till familjen om vilken avdelning de hamnat på och sådär. Hon brukar också visa dem runt när det kommer första gången, visar avdelningen och resten av förskolan och gården. Om hon är på plats då, annars gör vi det, alltså pedagogerna.

I fyra av våra intervjuer uppgav förskollärarna att de brukar ha en ansvarig pedagog, oftast en förskollärare, som håller i inskolningen och som ska fungera som en trygg bas för barnet så småningom. Förskolläraren Annika menade att det är bra för barnet att först lära känna en pedagog då det kan vara svårt att skapa trygga relationer med flera personer samtidigt. Förskolläraren Ida berättade att de i hennes arbetslag brukar prata ihop sig innan inskolningen så att de kan lösgöra den pedagogen som har ansvar för inskolningen vid behov. Den övriga personalen får täcka upp de andra situationerna där det behövs en pedagog, till exempel när det ska dukas eller när en konflikt behöver lösas. Ida sa: "Om det behövs får man se till att lösgöra en pedagog som bara fokuserar på det nya barnet så får resten av arbetslaget ta hand om de andra barnen om det blir för stökigt."

Innan familjen kommer till förskolan första gången kan man göra i ordning ett fack till barnet, vilket flera av de intervjuade förskollärarna sa. Det kan tolkas som att det hjälper barnet att snabbare känna sig trygg att ha sitt eget fack redan första dagen. Enligt förskollärarna bör arbetslaget också förbereda familjen för inskolningen genom att se till att de får den information som behövs inför första dagen. Brevet kan exempelvis innehålla information om förskolans verksamhet, hur inskolningen kommer gå till samt plats och tid då de är välkomna på inskolningssamtal. Hedvig sa i sin intervju att det är viktigt att pedagogen som har ansvaret för inskolningen har både skriftlig och muntlig kontakt med vårdnadshavarna. Sedan är det den ansvariga pedagogens uppgift att delge den konversation som ägt rum mellan pedagogen och vårdnadshavaren till resterande arbetslag. Det är också den ansvarige pedagogens uppgift att presentera vårdnadshavarna för de andra pedagogerna, enligt Hedvig. På så sätt blir hela arbetslaget involverat i inskolningen även om det är en av pedagogerna som har huvudansvaret. Hedvig sa:

Det är bra om alla pedagogerna lär känna familjen och barnet och också lär sig hur barnet kommunicerar. Om jag som ansvarig för inskolningen blir sjuk så har de andra pedagogerna ändå koll på barnet och kan ta över inskolningen. Det brukar oftast inte vara några problem.

Samtliga förskollärare sa i sina intervjuer att de brukar tala om det nya barnet med resten av barngruppen. De talar om att det ska komma ett nytt barn och hur man gör för att vara en bra

kompis. Det nya barnet ska känna sig välkommet och då är det viktigt att de andra barnen vet hur de ska förhålla sig och agera gentemot det nya barnet. Hedvig nämnde även att de brukar prata om det nya barnet upprepade gånger eftersom barnen lätt glömmer bort. Genom att upprepa sig hoppades de på att barnen skulle vara välkomnande mot det nya barnet.

7.1.2 Inskolningssamtal med vårdnadshavare

Samtliga förskollärare vi intervjuat har berättat att de brukar starta en inskolningsprocess med ett så kallat inskolningssamtal. Under inskolningssamtalet får vårdnadshavaren chans att ställa eventuella frågor till pedagogen som håller i samtalet, enligt Sofia. Pedagogen, som i de flesta fall verkar vara en förskollärare baserat på våra intervjuer, berättar också hur de brukar lägga upp inskolningen. Sofia förklarade att under samtalet är det viktigt att vårdnadshavarna ger information om barnet som kan vara betydelsefull, exempelvis eventuella allergier, viktiga rutiner och om barnets intressen. Detta verkar vara av stor vikt, då det i flera av intervjuerna nämnts att det kan bidra till en så lyckad inskolning som möjligt för barnet. Det skulle även kunna tolkas som att vårdnadshavarnas information om barnet gör möjligheten att planera en individanpassad inskolning större. Därför blir samtalet en viktig ansats till dagen då inskolningen börjar på avdelningen samt etablerar grunden till ett gott framtida samarbete mellan förskola och hem. Monica och Amanda berättade att under inskolningssamtalet är det viktigt att man talar om vilka förväntningar vårdnadshavare och pedagoger har på varandra. Pedagogerna behöver också klargöra för vårdnadshavarna vad deras roll är under inskolningen och vårdnadshavarna får chans att förklara hur de ser på förskolans verksamhet.

7.1.3 Inskolningsmetod

Tidigare har vi nämnt att det finns två beprövade metoder att förhålla sig till vid en inskolning; föräldraaktiv metod samt den metod där tiden på förskolan utökas dag för dag under en period om två veckor. Samtliga förskollärare vi intervjuade förespråkade den föräldraaktiva metoden. Förskolläraren Annika sa under sin intervju:

Det är ju inte bara barnet som skolas in, vårdnadshavaren behöver också skolas in i förskolans värld. Det kan ju vara så att han eller hon inte haft någon relation till förskolan sedan de själva gick på dagis, om de nu gjorde det. Då är det ju mycket som är nytt även för dem. Om de är med några heldagar får de se hur vi jobbar.

Annikas ord kan tolkas som att den föräldraaktiva inskolningen är ett bra tillfälle, och kanske egentligen det enda, där vårdnadshavaren faktiskt får möjlighet att se hur en dag inom verksamheten kan se ut och vilka rutiner som ingår. Vårdnadshavaren blir på så sätt också inskolad och tillsammans med sitt barn bekantar de sig med både miljö, de andra barnen och pedagogerna. Till skillnad från den traditionella inskolningsmetoden, som pågår under två veckor, får vårdnadshavarna överblick över hela dagen istället för att endast uppleva kortare fragment från verksamheten. Däremot poängterade flera av förskollärarna att det ibland inte räcker med tre heldagar innan barnet lämnas själv på förskolan. Ibland kan fler dagar behövas eller att det åtminstone är bra om vårdnadshavaren finns tillgänglig under några dagar upp till en vecka om barnet skulle behöva hämtas tidigare.

Ännu en aspekt som framkom som fördelaktig med föräldraaktiv inskolning var att barnet lär känna miljön tillsammans med sin största trygghet, sin vårdnadshavare. Annika sa: "Om vårdnadshavaren känner sig lugn och trygg så utsöndras även de känslorna till barnet." Flera av förskollärarna nämnde också att under den föräldraaktiva inskolningen förväntas vårdnadshavaren ta fullt ansvar för all omsorg gällande barnet. Det är de som byter blöja eller hjälper till vid toalettbesök, sitter med vid maten och hjälper till med på- och avklädning i

tamburen. Pedagogerna ska dock hela tiden vara närvarande och inbjudande till lek men får samtidigt inte vara för på med att skapa kontakt med det nya barnet. Här blir det tydligt att samarbetet med vårdnadshavaren är viktigt och samtidigt blir det ständigt en fråga om att känna in barnet och läget.

7.2 Under inskolning

7.2.1 Pedagogernas roll

Utifrån intervjuerna blev det uppenbart att pedagogens främsta roll under inskolningen är att få barnet och vårdnadshavaren att känna sig välkomna till förskolan samt lägga grunden för en framtida trygghet. Det blev också påtagligt att det finns vissa aspekter att ha i åtanke för att kunna skapa en känsla av trygghet hos familjen. Ida förklarade att de brukar ta hjälp av miljön och göra anpassningar både i den fysiska miljön och i barngruppen:

Det kan vara bra att dela upp barngruppen till en början och börja med att utforska miljön inomhus. Att begränsa miljön gör det ofta lättare att lära känna varandra. Utomhus kan det bli svårare att försöka ta kontakt med det nya barnet, det blir lite mycket på en gång.

Det betonade också Annika under sin intervju genom att förklara att förskolegården tenderar att kännas lite stor för barnet till en början. Det gör ofta att barnet helst bara vill vara med sin vårdnadshavare istället för att självständigt börja undersöka och leka, enligt Annika och hon fortsatte med att säga: "Inomhus kan det ibland till och med räcka att vara i ett rum till en början för att sedan utöka ytan."

Förskolläraren Hedvig beskrev i sin intervju att hon ser sin roll under en inskolning som en vägledande guide. Det utmärker sig på så sätt att hon är noga med att förklara vad som ska hända härnäst och varför de gör som de gör. Hon poängterade också att det är viktigt att skapa en tillit till både vårdnadshavaren och barnet med att säga:

Mina pedagogiska ambitioner för barnet läggs på hyllan tills trygghet skapats. I första hand vill jag skapa en trygg relation till både vårdnadshavare och barn, sen när vi lärt känna varandra kan vi börja fokusera på den pedagogiska biten.

Tolkningsvis är det även för barnets skull pedagogerna i början fokuserar på relationsskapande eftersom trygghet krävs för att barnet sedan ska kunna ta till sig ett lärande. Precis som den nya miljön i förskolan kan upplevas för stor kan det bli för mycket på en gång att lära känna samtliga pedagoger. När tryggheten till en pedagog infinner sig kommer barnet sedan kunna skapa fler relationer och få bättre möjligheter till att vilja delta i verksamhetens aktiviteter.

Under intervjuerna sa de flesta förskollärarna att en viktig aspekt för att barnet ska kunna känna trygghet till åtminstone en pedagog var att tilldela en pedagog huvudansvaret för barnets inskolning. Under sin intervju sa Annika "det kan vara svårt att lära känna många på en gång. Därför kan det vara bra med en ansvarig pedagog som fokuserar på inskolningen medan de andra pedagogerna är med i periferin." Sofia belyste också att det inte är definitivt vem som ska vara den ansvariga pedagogen. Tyr sig barnet mer till en av de andra pedagogerna på avdelningen går det bra att byta ansvarig pedagog.

Amanda nämnde att samarbetet mellan pedagoger och vårdnadshavare måste grundläggas för att tryggheten hos barnet ska infinna sig. Vidare förklarade Amanda att: "Som pedagog är det viktigt att ställa frågor och visa intresse för barnet för då visar vi vårdnadshavarna att vi är intresserade av att lära känna barnet och att vi bryr oss om att inskolningen ska bli så bra som möjligt." Det Amanda uttrycker tolkar vi som en bra start till att få vårdnadshavaren att känna sig trygg med att så småningom lämna sitt barn till förskolans pedagoger.

Under intervjuerna berättade flera av förskollärarna hur de brukar försöka få kontakt med barnet. Ida nämnde att hon fokuserar på att vara nära barnet och brukar leka mycket i anslutning till barnet för att skapa intresse. Hon sa: "Vårdnadshavaren sitter hela tiden med eller i närheten av barnet. Lyckas jag då få kontakt med barnet kan vårdnadshavaren backa lite och kanske sätta sig ett par meter ifrån där vi leker." Utifrån det Ida säger uppfattas den informationen pedagogen tidigare fått om barnet och hens intressen som viktig för att fånga barnets uppmärksamhet och engagemang. Annika poängterade dock att det är viktigt att som pedagog inte gå på för hårt i relationsbyggandet till barnet. Det kan lätt bli för mycket på en gång. Att vara inkännande till barnet och situationen är därför väldigt viktigt.

Utifrån intervjumaterialet framkommer det att under inskolningens föräldraaktiva dagar är det vårdnadshavaren som är barnets trygga bas. När det sedan blir dags för vårdnadshavaren att lämna barnet på förskolan ska barnet och pedagogen få chans att utveckla sin relation som grundlagts under inskolningen. Istället för att vårdnadshavaren är den trygga basen och barnets anknytningsperson, ska pedagogen som ansvarat för inskolningen bli barnets trygga bas. När vi frågade förskollärarna vad anknytning innebar för dem fick vi svaren att barnet ska kunna se åtminstone en pedagog som ett substitut för vårdnadshavaren. Sofia förklarar att relationen ska kännetecknas av tillit och att barnet ska kunna komma och berätta för pedagogen om något hänt eller om hen känner sig ledsen.

7.2.2 Kritiska moment

Efter att ha lyssnat igenom alla intervjuer blev det tydligt för oss att det finns kritiska moment att tänka på under inskolningens gång. Tre återkommande faktorer var anknytningen och tryggheten mellan barnet och pedagogen, huruvida barnet sätts i centrum under inskolningen samt hur barnet reagerar vid lämning och separation från vårdnadshavaren. För att barnet ska känna sig tryggt på förskolan är det viktigt att barnet knyter an till en pedagog. Barnet och pedagogen förväntas skapa en anknytningsrelation sinsemellan. Pedagogen ska fungera som barnets trygga bas. I samtliga sex intervjuer benämndes anknytning och trygghet som viktiga faktorer för en lyckad inskolning. Monica och Amanda framhävde att anknytningsrelationen mellan pedagogen och barnet är extra viktig vid lämningen. Om barnet har en trygg bas i förskolan kan det underlätta vid den dagliga separationen från vårdnadshavaren.

Ida förklarade att det är viktigt att ha en dialog i arbetslaget för att anknytningen ska kunna infinna sig. Dialogen bör bland annat innehålla gemensamma strategier för att bemötandet gentemot barnet sker på ett likvärdigt sätt.

Om pedagogerna har en samsyn på hur saker och ting ska vara i verksamheten och säger samma saker till det nya barnet blir det tydligt för barnet vad som gäller, till exempel vad man får och inte får göra. Tydlighet är viktigt för att barnet ska kunna vara trygg.

Det Ida säger kan tolkas som att pedagogerna i arbetslaget bör ha talat om vilket förhållningssätt de vill utgå ifrån i sin verksamhet. Att alla pedagoger utgår från samma förhållningssätt gör att barnen får en tydlighet i hur vardagen på förskolan ska se ut.

Annika talade om ett antal andra aspekter som är av vikt för att underlätta anknytningen. Hon nämnde att man som pedagog bör vara öppen, nyfiken, bemötande samt lyssna in, lära känna och finnas tillgänglig för barnet. Även Sofia hade förslag på saker pedagogen kan tänka på för att främja anknytningsrelationen. En sak var att föra en dialog med vårdnadshavarna om barnets behov och erfarenheter. Det kan i sin tur skapa ett förtroende mellan vårdnadshavarna och pedagogen genom att pedagogen visar att hen verkligen har lyssnat och tagit till sig av det vårdnadshavaren berättat om barnet. Förtroendet Sofia talar om kan inge trygghet hos vårdnadshavarna så att de känner sig tryggare med att lämna sitt barn. Vårdnadshavarens känslor speglas sedan på barnet och det bidrar till att barnet kan känna trygghet i verksamheten.

En annan fördel som framkom i samband med frågan om anknytningen mellan pedagogen och barnet var att barnet fick möjlighet att både skapa nya band och stärka de relationer barnet redan hade. När vi talade om anknytning med Hedvig sa hon såhär:

Anknytningen är inte en engångsföreteelse utan den utvecklas och omskapas konstant. Bandet mellan vårdnadshavare och barn stärks samtidigt som nya band skapas. Genom att vårdnadshavaren och barnet får känna hur det är att säga hejdå till varandra blir deras band till varandra starkare i längden. De får öva på att vara ifrån varandra.

Hedvig sa också att enligt henne finns det inga rätta vägar för relationsskapande eftersom alla människor är olika. Det finns inget recept för relationsskapande som passar för alla.

Sofia påpekade att ett kritiskt ögonblick är när barnet ska säga hejdå och separeras från sin vårdnadshavare. Enligt förskolläraren Ida är inskolningen mindre lyckad om barnet visar problem vid lämningen under en längre tid. Det Ida säger kan förstås som att barnet inte blivit tillräckligt tryggt med en pedagog än men det är ju såklart situationsbundet och de flesta barnen kan bli ledsna i början när de lämnas. Uttrycket "under en längre tid" förklaras antingen som att barnet är ledset större delen av dagen eller att momentet lämning blir jobbigt varje dag under en längre period. Hedvig förklarade att hon tycker det är viktigt att pedagogerna är fokuserade på just barnet och vårdnadshavaren vid lämningen:

Om pedagogen har sin uppmärksamhet på barnet vid lämningen och tar emot barnet visar det att det finns trygghet. Man kanske försöker få barnet att bli intresserad av någon leksak för att underlätta också. Man kan säga till föräldern att man ska skicka en bild efter en stund så att de ser att barnet är okej.

Hedvig poängterar också att det är viktigt att vårdnadshavaren utstrålar trygghet. När vårdnadshavaren är lugn och trygg känner barnet av det och separationen som sker vid lämningen upplevs genomförbar för barnet. Även Monica nämnde detta i sin intervju, hon sa: "Om den vuxna är trygg vid lämningen känner sig också barnet tryggt...och vårdnadshavaren måste vara redo att lämna sitt barn och inte tveka." Att vårdnadshavaren visar självsäkerhet tolkar vi är bra för barnets skull då många av förskollärarna nämnt att vårdnadshavarens känslor kan speglas på barnet. Enligt Annika kan det dock vara svårt för yngre barn att separeras från sin vårdnadshavare och ty sig till en annan vuxen så det kan ta lite längre tid för yngre barn att känna sig trygga vid lämningarna.

En annan aspekt som kan vara avgörande för en lyckad inskolning är om barnet blir satt i centrum eller inte. I intervjuerna framhävde både Monica och Annika det som en viktig aspekt under inskolningen. Monica sa: "Vi vill ju att inskolningen ska bli lyckad och därför försöker vi alltid fokusera på barnet och barnets bästa så att vi kan anpassa det vi gör efter

barnets behov.” Enligt Annika ska “att sätta barnet i centrum” genomsyra hela inskolningen och hon anser att det är pedagogens roll att se till att det följs. Sammanfattningsvis argumenterar Annika och Monica i intervjuerna för att barnets behov blir tydliga när det sätts i centrum. Om de behoven kan tillgodoses kan det hjälpa inskolningen att bli lyckad.

7.3 Efter inskolning

7.3.1 Utvärdering av inskolning

Samtliga förskollärare berättar i sina intervjuer att kommande tid på förskolan kan präglas av hur inskolningen har gått, därför känns det viktigt att den blir lyckad för alla parter. Monica sa: “Inskolningen är ju det som bygger grunden. Om grunden fallerar kommer allt ta så mycket längre tid.” Det tolkar vi som att även om inte inskolningen gick som väntat och därför upplevdes som mindre lyckad finns ändå chans för barnet att bli trygg i förskolan. Då kan barnet behöva extra stöd för att kunna känna trygghet så småningom.

När vi under intervjuerna ställde frågan om vad det finns för vanliga misstag man som pedagog kan göra under en inskolning fick vi lite olika svar. Ida och Amanda nämnde att ett misstag kan vara att man släpper taget om barnet lite för snabbt om det tidigare känts som barnet redan funnit en trygghet. De talade för att det är viktigt att fortsätta arbeta på samma sätt som under inskolningen med rutiner och att fortsätta hålla sig i närheten av barnet ifall hen behöver tanka trygghet emellanåt. Annika påpekade också att inskolningen ibland forceras men belyser det i samband med att det kan bli en för stor omställning för barnet med för mycket nytt på en gång. Därav att det kan vara bra att börja utforska ett rum inomhus och successivt öka med att gå ut på gården. Sofia och Hedvig belyste att det är viktigt att inte glömma ge information som kan vara viktig, information som för arbetslaget är en självklarhet och går på rutin men som blir en nyhet för vårdnadshavaren som skolar in. Hedvig sa: “Kan vi låta bli att skapa onödigt förvirring hos vårdnadshavaren så är det bra, då är det bättre att vara övertydlig istället.”

Vi frågade förskollärarna vad som kännetecknar ett “färdiginskolat” barn. Som tidigare nämnt är alla barn olika, därför skiljer sig inskolningarna åt, men under intervjuerna nämndes några generella drag som kan karakterisera ett barn som helt är inskolad i verksamheten. Det som nämndes mest var att barnet bör känna sig trygg nog att kunna leka utan att ha en pedagog ständigt vid sig och att de ska kunna komma till en pedagog vid behov. Just det här tolkar vi som att barnet är färdiginskolat när en trygg bas skapats. Annika berättade:

När barnet blir mer självgående och lärt sig förskolans rutiner känns det som att inskolningen är slut. Då fokuserar vi pedagoger på att barnet ska hitta kompisar och bli en del av gruppen. Efter det kan man se ett mönster på vad barnet gillar att leka och vilka leksaker det gillar.

Det Annika uttrycker uppfattar vi som tecken på att barnet känner sig trygg och det kan tolkas som att barnet då är färdiginskolat. Att barnet sedan börjat samspele med miljön och lekkamrater tyder på att barnet funnit sin plats i barngruppen och därmed är trygg.

7.3.2 Kommunikation

Under våra intervjuer med förskollärarna kom kommunikation med vårdnadshavare upp flera gånger som något av stor vikt, såväl innan inskolningens start som under och efter. Förskollärarna sa att samverkan mellan vårdnadshavare och pedagoger inte ska upphöra för

att inskolningsprocessen är avklarad. Det är fortfarande viktigt att samtala kring aspekter som innefattar barnets bästa. Flera av förskollärarna nämnde att något som i princip alltid sker, mer eller mindre, är bakslag och det kan ske i direkt anslutning till inskolningens avslut eller en tid efter. Att bakslag kan ske får man vara beredd på menar Hedvig:

Även om man tyckt att inskolningen varit lyckad kan bakslag ske och då blir barnet oroligt. Det visar sig ofta genom att barnet är ledsen och arg. Speciellt just när vårdnadshavaren ska gå men ibland håller det i sig en längre stund. Det är ofta jobbigt både för barnet och vårdnadshavaren.

Sofia poängterade också att detta gäller såväl yngre som äldre barn och då gäller det att finnas nära till hands och kunna trösta barnet. Det blir också extra viktigt att informera vårdnadshavare om hur dagen varit när de kommer för att hämta sitt barn. Hedvig berättade under sin intervju att vårdnadshavare generellt brukar uppskatta att få en daglig uppdatering vid hämtning om hur dagen har varit och det speciellt när barnet är nyinskolat. Tolkningvis kan ett bakslag uppfattas som att barnet insett att det dagligen kommer bli lämnat på förskolan och bakslaget blir en reaktion på den stora förändringen. Ett bakslag behöver nödvändigtvis inte betyda att barnet inte gillar förskolan men att det förstår att dagarna inte längre kommer spenderas med vårdnadshavaren hemma.

7.4 Förskolans läroplan

7.4.1 Ansvarsfördelningen

När vi talade med förskollärarna om den relativt nya fördelningen av ansvar i läroplanen verkade de flesta tycka att förändringen var bra. Enligt Annika, Hedvig, Monica och Amanda är det rektorn som ska ha det yttersta ansvaret när det gäller inskolningar. Annika ansåg att i samband med inskolning bör rektorn lyssna in sina medarbetare, pedagogerna, och i samspel med dem bestämma vem som ska ansvara för vad. Ida berättade att på deras avdelning hade det hänt att både rektorn eller en av pedagogerna haft ansvaret för att visa runt familjen och ge dem information inför inskolningen. Vid riktigt bristfälliga inskolningar och när något inte fungerat hade rektorn fått ta över kontakten med familjen och fått ansvaret att lösa situationen, enligt Sofia.

När vi intervjuade Hedvig om läroplanerna sa hon först att hon inte reflekterat över att ansvaret blivit förflyttat till rektorn. Hon ansåg att det var underligt att ansvaret plötsligt blivit förflyttat men också att det var bra att det står något om det överhuvudtaget:

Det är ju rektorns ansvar att ge arbetslaget de förutsättningar som krävs för att kunna genomföra en god inskolning. För att det ska fungera behöver rektorn ha en dialog med arbetslaget så att vi kan prata ihop oss om vem som ska göra vad. Men det är ju fortfarande vi som har hand om inskolningarna.

Även Annika lyfte fram att det är rektorn som skapar ramarna för inskolningen, vilket hon ansåg viktigt för att få ett gemensamt förhållningssätt över alla förskolans avdelningar. Både Ida och Annika nämnde också att den nya ansvarsfördelningen möjligen kunde bero på att man ville uppnå en likvärdig förskola över hela kommunen. Återigen blir det tydligt hur viktigt det är med kommunikation, såväl mellan vårdnadshavare och pedagoger som mellan arbetslag och rektor.

7.4.2 Skillnad mellan inskolning och introduktion?

Vi frågade också förskollärarna om de ansåg att det var skillnad mellan begreppen inskolning och introduktion. Monica och Amanda, som arbetar i samma arbetslag, sa att det inte brukar användas sig av inskolning utan bara introduktion. De tyckte att introduktion har en bättre innebörd och sammanhang då det ju faktiskt är det inskolningen handlar om; att introduceras för verksamheten och de aktörer som finns där. Så här sa Monica om de båda begreppen:

Vi tolkar inskolning som att föräldrarna och barnen blir inskolade i en verksamhet som redan finns klar. Introduktion är mer att vi människor introduceras för varandra och lär känna varandra. Verksamheten ändras ju hela tiden utifrån vilka barn vi har. Det är för mig skillnaden mellan inskolning och introduktion.

Amanda och Monica verkade ha en tydlig gemensam bild av hur de ser på verksamheten och inskolning för Amanda nämnde också hon att verksamheten ju utgörs av de barnen som finns i den för stunden och att verksamheten omskapas när barngruppen förändras.

När Annika skulle förklara sin syn på de olika begreppen sa hon att introduktion för henne var när familjen fick den första informationen om verksamheten och när de blev visade runt i lokalerna. Inskolning handlar, för Annika, om att bygga relationer, något som är nödvändigt för att barnet ska känna trygghet i förskolan. Även Hedvig ansåg att introduktion handlade om den första kontakten familjen har med förskolan. Under intervjuerna var det frågan om skillnaden på det två begreppen förskollärarna hade svårast att ge ett tydligt svar på. Det var endast Amanda och Monica som verkade ha reflekterat över att begreppen inte är synonymer utan att de betyder två olika saker.

8. Diskussion

I det här avsnittet kommer vi inledningsvis diskutera resultatet och analysen. Rubrikerna till resultatdiskussionen har vi namngett med utgångspunkt från våra forskningsfrågor och vi kommer svara på dem under respektive rubrik. I resultatdiskussionen kopplar vi samman resultatet med våra centrala begrepp, teorin samt relevant forskning. Efter det följer en diskussion om studiens relevans för förskollärares yrkesutövning samt didaktiska överväganden. Till sist diskuterar vi förslag på vidare forskning.

8.1 Förutsättningar för en lyckad inskolning

Vår första forskningsfråga var: *Vad anser förskollärare krävs för att en inskolning ska klassas som lyckad?* Som svar på den har vi tagit ut fyra viktiga faktorer som stod ut under intervjuerna. De fyra viktigaste faktorerna för en lyckad inskolning är: väl fungerande kommunikation, individanpassning, anknytning hos en pedagog och trygga vårdnadshavare som i sin tur genererar trygga barn. Eftersom anknytning och trygghet är två nära sammankopplade begrepp diskuteras dem i samband med varandra. Vi kommer förklara och sammanfatta faktorerna här nedan.

8.1.1 Väl fungerande kommunikation

Den första viktiga aspekten för en lyckad inskolning är, utifrån vårt resultat, att det finns en väl fungerande kommunikation, både med vårdnadshavare och inom arbetslaget. Kommunikation är centralt i samtliga delar av inskolningsprocessen; före, under och efter. Precis som det står i förskolans läroplan ska förskolan samarbeta med hemmen för att barnens

förutsättningar att utvecklas ska bli så bra som möjligt (Skolverket, 2018, s. 8). För att samarbetet de båda parterna emellan ska kunna fungera krävs det att de kommunicerar kontinuerligt med varandra. Under intervjuerna framkom inskolningssamtalet, som ofta sker inför en inskolning, som viktigt för att lägga en slags kommunikativ grund. Den oro vårdnadshavare eventuellt känner inför en inskolning kan lugnas ner genom att få svar på frågor och undringar innan första dagen. Det bidrar också till att ett förtroende byggs upp mellan parterna (Arnesson Eriksson, 2010, s. 18). Däremot menar Lindgren och Torro (2017, s. 116) att relationen mellan vårdnadshavare och pedagoger måste börja på ett öppet och förtroendefullt sätt för att den ska förbli så. Inleds relationen med tvivel och brist på förtroende finns det risk att en tillitsfull relation inte infinner sig. Då blir även den viktiga öppna kommunikationen lidande och missförstånd kan uppstå (Lindgren & Torro, 2017, s. 116). Om man som pedagog ställer många frågor om barnet och de rutiner barnet är van vid signalerar det till vårdnadshavarna att det finns ett intresse att göra barnets tid på förskolan så bra som möjligt. Det signalerar också att pedagogerna bryr sig om barnet och vill lära känna det. Det kan vara en väldigt viktig sak för en vårdnadshavare att få det bekräftat innan förskolestarten (Broberg et al., 2012, s. 159).

Vidare blir den dagliga kontakten viktig för den nyinskolade familjen. Genom små dagliga konversationer kan värdefull information om barnets dag utbytas. Pedagogen får veta hur barnets natt och morgon har varit och vårdnadshavaren får veta vad barnet gjort, ätit och hur hen har sovit under dagen (Arnesson Eriksson, 2010, s. 124). Om kommunikationen mellan pedagoger och vårdnadshavare inte fungerar finns det risk att onödig oro infinner sig samt att missförstånd sker. Det finns också en viss risk att familjen inte känner tillit till pedagogerna och det är ju såklart av yttersta vikt för att vårdnadshavarna ska vilja lämna sitt barn på förskolan. Utifrån resultatet av våra intervjuer är ett alternativ till kommunikation att pedagogerna rapporterar till vårdnadshavarna hur barnet mår strax efter lämningen. Om separationen från vårdnadshavaren varit svår på morgonen och barnet varit ledset när vårdnadshavaren lämnat förskolan kan det vara skönt att få veta att barnet lugnat ner sig och leker istället för att fortfarande vara ledsen (Broberg et al., 2012, s. 163).

En annan del av den viktiga kommunikationen är den som sker inom arbetslaget. Utifrån resultatet är dialog inom arbetslaget extra viktigt inför inskolningen. Det framkom av intervjuerna att pedagogerna bör ha pratat ihop sig inför en inskolning så att alla vet vad deras roll är och vad de har ansvar för under inskolningen. Använder man sig av en ansvarspedagog är det viktigt att resterande arbetslag arbetar för att lösgöra den pedagogen vid behov. Det krävs alltså ett gott samarbete i arbetslaget för att inskolningen ska fungera, vilket också Lindgren och Torro (2017, s. 51) bekräftar. Enligt författarna är det av stor vikt att man inom arbetslaget har en tydlig planering som alla följer och känner sig trygga med. Genom att ha en god kommunikation kan man försäkra sig om att även kollegorna följer den planeringen (Lindgren & Torro, 2017, s. 52).

Ur resultatet framgår det också att pedagogernas syn på verksamheten bör vara samlad och för att inskolningen ska bli så bra som möjligt är förhållningssättet en viktig beståndsdel. För att pedagogerna ska kunna ha ett samlat förhållningssätt krävs det att kommunikationen dem emellan fungerar så att de gemensamt kan komma fram till vilka metoder de vill använda sig av (Arnesson Eriksson, 2010, s. 24). Det är också för familjernas skull pedagogernas förhållningssätt bör vara enat eftersom det bemötande familjerna får när de kommer till förskolan bör vara likvärdigt från alla pedagoger. Vårdnadshavarna ska inte behöva oroa sig för att de hör olika saker från olika pedagoger (Arnesson Eriksson, 2010, s. 24; Lindgren & Torro, 2017, s. 26).

8.1.2 Individanpassning

Utifrån vårt resultat blir det tydligt att kommunikationen mellan pedagoger och vårdnadshavare är extra viktig när det handlar om att individanpassa inskolningen. Pedagogerna behöver kunskap om barnet för att kunna lära känna och skapa en relation till det. Den kunskapen har vårdnadshavarna och därför är kommunikationen betydelsefull så att kunskapen kan förmedlas från dem till pedagogerna (Niss, 2017, s. 48). Inskolningssamtalet är ett bra tillfälle för pedagogen att få reda på just den kunskapen hen behöver för att kunna tillmötesgå barnets behov. Samverkan med vårdnadshavarna som i sin tur bidrar till att kunna individanpassa inskolningen är nödvändig för att barnet ska få en trygg start i förskolan (Lindgren & Torro, 2017, s. 46).

Val av inskolningsmetod kan också tolkas vara relaterat till en individanpassad inskolning. Eftersom alla barn är olika och har olika behov är det ganska självklart att en metod inte fungerar för alla. Det är därför svårt att säga hur lång tid det tar att skola in ett barn i förskolan. Däremot kan man dra slutsatsen att inskolningens längd och metod måste anpassas efter barnet och dess vårdnadshavare (Arnesson Eriksson, 2010; Niss, 2017; Lindgren & Torro, 2017). I intervjuerna förespråkade alla förskollärare den föräldraaktiva metoden. Eftersom vårdnadshavaren fungerar som barnets trygga bas är det bra för barnet att tillsammans med vårdnadshavaren ta del av förskolans verksamhet. Man kan säga att barnet tränar sig på att vara i förskolan istället för att det tränar på att bli lämnad där (Arnesson Eriksson, 2010, s. 30). Genom att vårdnadshavaren deltar aktivt i verksamheten visar det barnet att förskolan är en rolig plats att vara på och en gemenskap kan grundläggas mellan barnet, vårdnadshavaren och pedagogen (Arnesson Eriksson, 2010, s. 28). Utifrån resultatet framkommer det också att vårdnadshavarens närvaro i och med den föräldraaktiva inskolningen gynnar barnets möjligheter att knyta an till en pedagog. En förklaring på det är att vårdnadshavarens trygghetskänsla smittar av sig på barnet, vilket vi belyst flera gånger under studiens gång.

En bidragande faktor som möjliggör individanpassad inskolning är att sätta barnet i centrum. Den aspekten framfördes som ett kritiskt moment i intervjuerna och utifrån resultatet synliggörs det att sätta barnet i centrum kan likställas med att utgå från barnets behov. Arnesson Eriksson (2010, s. 29) bekräftar att det är viktigt att man under en inskolning utgår från barnets behov och då kan inskolnings längd bli olika beroende på vad det specifika barnet behöver. Eftersom förskollärarna i intervjuerna berättade att de använder sig av den föräldraaktiva inskolningsmetoden kan det tolkas som att de utgår från barnens behov då barnet är i behov av en trygg bas i främmande situationer (Broberg et al., 2012, s. 44). I början av inskolningsperioden är det vårdnadshavaren som agerar trygg bas för barnet och därför är det tryggt för barnet att ha vårdnadshavaren närvarande. Så småningom ska pedagogen fungera som barnets trygga bas och genom att sätta barnet i centrum kan man läsa av barnets signaler så att övergången sker på barnets villkor (Broberg et al., 2012, s. 163-164).

8.1.3 En anknytningsperson i förskolan och trygga vårdnadshavare

Trygghet var känslan och ordet som berördes mest under intervjuerna med förskollärarna och det kom att bli en betydande faktor i resultatet. Broberg et al. (2012, s. 36) hävdar att trygghet skapas om barnet får det hen behöver av en nära vuxen i form av exempelvis stöd och tröst. Utan en känsla av att känna sig trygg hos minst en pedagog på förskolan blir separationen från vårdnadshavarna väldigt tung och svår, dessutom får barnet svårt att utvecklas genom att exempelvis istället för att leka och lära, vara orolig och ledsen (Bowlby, 2017, s. 308;

Broberg et al., 2012, s. 45). Det sitter djupt rotat sedan födseln att barn söker trygghet hos vuxna som hen har en nära relation till. Att känna trygghet och att vara anknuten till någon är lika med att känna överlevnad och är avgörande för såväl det fysiska som det psykiska måendet. Finns en nära anknytningsrelation kan barnet utvecklas och på sikt skapa egna sociala relationer (Brandtzaeg et al., 2016).

I resultatet synliggjordes att fyra av sex förskollärare tyckte det var bra att ha en ansvarig pedagog vid inskolning just för att det inte ska bli för många för barnet, och även vårdnadshavaren, att lära känna på en gång. Broberg et al. (2012, s. 152) och Brandtzaeg et al. (2016, s. 27) stödjer detta resonemang genom att nämna att en trygg relation med en pedagog gör att den dagliga separationen från vårdnadshavare blir något lättare. Barnet behöver lära sig att du finns där gång på gång för att sedan mer och mer kunna släppa taget och för att kunna lära känna de andra pedagogerna. Många förskolor arbetar just på det här sättet men det finns även de som inte arbetar med ansvarspedagoger för att barnet, och vårdnadshavare, behöver kunna känna sig trygga med samtliga i arbetslaget (Broberg et al., 2012, s. 157).

Efter avslutad inskolning ska en basal trygghet ha skapats mellan barnet och en pedagog. Det kan dock ta tid för att barnet helt ska känna trivsel och trygghet (Lindgren & Torro, 2017, s. 13). I resultatet blir det tydligt för oss att det är viktigt att som pedagog fortsätta arbeta på relationen med barnet på samma sätt som under inskolningen genom att exempelvis finnas nära till hands om något skulle uppstå. Niss (2017) poängterar att det är bra om det på förskolan inte sker för många förändringar den första tiden utan att man som pedagog försöker få dagarna att se någorlunda lika ut till en början. Att fortsätta med rutiner som känns igen skapar trygghet hos barnet.

I resultatet blev det synligt att trygga vårdnadshavare många gånger ger trygga barn, men också att trygga och samspelade pedagoger ger trygga vårdnadshavare. Trygghet hos en anknytningsperson, den trygga basen, på förskolan skapas i ett kommunikativt samarbete mellan de verksamma pedagogerna och barnets främsta anknytningsperson, vårdnadshavaren (Simonsson, 2018, s. 4). Lindgren och Torro (2017, s. 42, 44) instämmer genom att förklara att barn ofta observerar sin vårdnadshavare under inskolningen för att se hur de förhåller sig till allt det nya. Uppvisar vårdnadshavaren ett lugn överförs ofta den känslan vidare till barnet. Det är inte endast barnet som skolas in i förskolans värld, familjen och i synnerhet vårdnadshavaren som finns där för barnet vid inskolningen behöver också skolas in (Broberg et al., 2012, s. 159.)

I intervjuerna berättade flera av förskollärarna att de föredrog den föräldraaktiva inskolningsmetoden på grund av att vårdnadshavaren får se mer av verksamheten som helhet. Vårdnadshavaren som skolar in sitt barn får dessutom en bättre chans att lära känna pedagoger och de andra barnen vilket skapar trygghet när det väl blir dags att lämna barnet (Simonsson, 2018, s. 4). Pedagogerna får också se barnet i olika situationer under dagen och lära sig hur hen kommunicerar. Att pedagogerna ska förstå barnets sätt att kommunicera menar Broberg et al. (2012, s. 164) är viktigt för att vårdnadshavaren sedan ska kunna känna trygghet i att lämna sitt barn till pedagoger som förstår barnet. Det viktigaste, oavsett inskolningsmetod, är dock att en plan finns och att den tydligt informeras till vårdnadshavaren, men också att arbetslaget är samspelade med varandra (Arnesson Eriksson, 2010, s. 29).

Informanterna berättade också att de både föredrog och tyckte det var viktigt att träffa nya familjen för ett inskolningssamtal innan själva inskolningens start. Detta var något de

verkligen tryckte på för att starten ska bli så bra och tydlig som möjligt. Lindgren och Torro (2017, s. 46-47) hävdar att när pedagogerna förklarar upplägget av inskolningen och vad förskolan innebär i stort, samt presenterar och hänvisar till förskolans läroplan, får vårdnadshavaren en större förståelse för vad de kan förvänta sig av verksamheten. Arnesson Eriksson (2010, s. 29) betonar att vårdnadshavaren också får chans att ställa frågor om exempelvis sin egen roll vid inskolningen och vad de ska tänka på.

I resultatet visade det sig att väl fungerande kommunikation är viktigt i alla inskolningens delar. Med andra ord är det av stor vikt även efter inskolningsprocessens slut. Den dagliga kontakten och uppdateringarna om hur dagen varit gör att den föräldrasamverkan som påbörjats vid inskolningen fortsätter och upprätthålls. Lindgren och Torro (2017, s. 116) menar att kommunikationen påverkas beroende på hur relationsbyggandet mellan pedagog och vårdnadshavare började. I stort är det pedagogens ansvar att relationen börjar bra. Gör den det är förutsättningarna för en fortsatt god relation och kommunikation bra.

8.2 Viktiga faktorer vid anknytning

Vår andra forskningsfråga var: *Vilka faktorer är viktiga för att barnet ska kunna knyta an till en pedagog under inskolningen?* Enligt vår tolkning av resultatet är svaret på frågan i princip detsamma som svaret på vår första forskningsfråga. Då en av faktorerna i svaret på första frågan handlar om just anknytning mellan barn och pedagog passar inte den faktorn som svar här men resterande tre faktorer anser vi är svar på vår andra forskningsfråga. De tre avgörande faktorerna vid anknytning är alltså: väl fungerande kommunikation, individanpassning samt trygga vårdnadshavare som i sin tur genererar trygga barn. Eftersom vi redan diskuterat de tre faktorerna under punkt 8.1 kommer vi här bara kortfattat sammanfatta svaret på forskningsfråga två.

I resultatet blev det tydligt att kommunikationen med vårdnadshavarna är betydelsefull för att lära känna barnet och barnets behov. Som vi nämnt innan är ett inskolningssamtal bra att ha innan inskolningens start just för att få reda på vad barnet är för person och hur vi kan individanpassa inskolningen med barnets behov i centrum (Niss, 2017, s. 48). När vårdnadshavarna blir lyssnade till och får se att pedagogerna vill lära känna deras barn skapar det trygghet hos vårdnadshavarna som sedan kan överföras till barnet (Broberg et al., 2012, s. 159). Det som krävs för att barnet ska kunna knyta an till en pedagog är just att barnet känner sig tryggt (Broberg et al., 2012, s. 36).

Informanterna tydliggjorde att trygghet är det viktigaste vid en inskolning och då gällande både barn och vårdnadshavare. De beskrev det som att det är viktigt att barnet ska känna att de kan komma och få tröst och stöd vid behov. Inom anknytningsteorin är det vad man kallar ett tryggt anknutet barn, att man hittat sin trygga bas hos någon (Broberg et al., 2012, s. 51). Separation från sin vårdnadshavare, och främsta anknytningsperson, är ofta något som förknippas med flertalet svåra känslor för barnet (Broberg et al., 2012, s. 148). För att separationen från vårdnadshavaren ska bli mindre påtaglig behöver barnet kunna tröstas av någon av pedagogerna som de lärt känna under sin inskolning. Det kan dock ta tid för en anknytningsrelation att infinna sig och är något man kan behöva arbeta på under en längre tid. Anknytning är en process och det är viktigt att följa barnets behov (Brandtzaeg et al., 2016, s. 154-155)

8.3 Läroplanen om introduktion/inskolning

Vår tredje forskningsfråga var: *Hur kan man tolka förflyttningen av ansvar gällande introduktion i förskolans nya läroplan?* I intervjuerna diskuterades detta med förskollärarna och utifrån redogörelsen och analysen i resultatdelen följer nedan en diskussion om ansvarsfördelningen. En kort diskussion om begreppen inskolning och introduktion avslutar den här delen av diskussionsavsnittet.

Utifrån det resultat vi fått fram angående förskolans läroplan och ansvarsfördelningen i den konstaterar vi att en viktig faktor för att en inskolning ska bli lyckad är kommunikation mellan rektorn och arbetslagen. De två parterna måste föra en kontinuerlig dialog för att alla ska veta vad deras uppgift och ansvar är. Det var så våra intervjuade förskollärare tolkade det läroplanen säger om inskolning. Förskolans läroplan är utformad på det viset att de som arbetar i förskolan får göra en egen tolkning av det som står eftersom det inte finns konkreta direktiv på hur saker och ting ska göras (Markström & Simonsson, 2017, s. 2, Arnesson Eriksson, 2010, s. 12). I och med att läroplanen är tolkningsbar blir det ju också enkelt att anpassa verksamheten efter de som befinner sig i den och därför ser alla verksamheter olika ut. Exempelvis inskolningen anpassas efter barnets och vårdnadshavarens behov för att bli så bra som möjligt för just det barnet. Olika tolkningar av hur en inskolning kan gå till är möjligtvis anledningen till att det i dagsläget finns så många olika modeller och varianter av hur en inskolning kan genomföras. Som Arnesson Eriksson (2010, s. 11) uttrycker finns det kanske lika många olika varianter på inskolning som det finns förskolor.

En aspekt som framkommer i resultatet är att ansvaret möjligtvis blivit flyttat till rektorn för att skapa en mer likvärdig förskola. I Vetenskapsrådets dokument "En likvärdig förskola" (Vetenskapsrådet, 2015) nämns att likvärdighet inte handlar om att alla barn ska få möta likadana verksamheter överallt. Likvärdighetsbegreppet ska istället förstås som att alla barns olika behov ska kunna tillgodoses så att varje barn kan utnyttja sin fulla potential. I och med att rektorn nu fått det yttersta ansvaret för introduktionen kan det bidra till att förskolor i exempelvis en specifik kommun kan stötta varandra i att finna användbara strategier för att lyckas med inskolningarna.

I resultatet blir det tydligt vad våra intervjuade förskollärare anser skiljer begreppen inskolning och introduktion åt och på vilka sätt de använder de olika begreppen. I förskolans läroplan används begreppet introduktion men utifrån våra egna erfarenheter samt utifrån resultatet verkar inskolning vara vanligare när man talar om den period då barnet ska bekanta sig med förskolans värld. Ett annat begrepp som också används i samband med barnets förskolestart är invänjning (Niss, 2017). Niss (2017) förklarar begreppet som att "barnet ska vänjas in i en ny miljö och ett helt nytt liv" (s. 5). Andra författare som skriver om inskolning använder sig av just begreppet inskolning (Lindgren & Torro, 2017; Arnesson Eriksson, 2010; Broberg et al., 2012).

8.4 Studien i relation till förskollärares yrkesutövning samt didaktiska konsekvenser

När vi tagit examen och ska ut i arbetslivet som förskollärare är det mycket möjligt att vi mer eller mindre direkt blir ansvariga för en inskolning och därför, utefter bästa möjliga förmåga, ska arbeta för att bli ett barns anknytningsperson. I och med vårt examensarbete har vi skaffat oss ytterst värdefull kunskap om vad som kännetecknar en lyckad inskolning vilket vi

kommer ha nytta av i vår yrkesutövning. Vi anser att inskolningen är ett utmärkt tillfälle att ge vårdnadshavarna en bild av hur deras barns dagar kommer se ut medan de arbetar/studerar. Det tror vi är en viktig bidragande faktor för att vårdnadshavarna ska känna sig trygga att låta oss ta hand om deras barn på förskolan.

I enlighet med Skolverkets dokument Allmänna råd för måluppfyllelse i förskolan ska arbetslaget ta ansvar för att tillitsfulla relationer mellan förskola och hem skapas. Det är av vikt att redan vid inskolningen få vårdnadshavarna att känna trygghet och förtroende för både arbetslaget och utbildningen. En förutsättning för det är fungerande god kommunikation mellan pedagoger och vårdnadshavare (Skolverket, 2017). Utifrån detta samt resultatet av vår studie är det just trygghet och kommunikation som är två av nycklarna till en bra förskolestart för barnet. Barnets inskolning i förskolan påverkar ofta kommande tid på förskolan. Om inskolningen varit mindre bra finns det risk att barnet inte känner sig tryggt i förskolan vilket också kan påverka barnets fortsatta utvecklings- och lärandemöjligheter (Lindgren & Torro, 2017, s. 127-128). Som vi lyft både i resultatet och diskussionen är det därför otroligt viktigt att en trygghet grundläggs både hos vårdnadshavaren och barnet. Tryggheten kan grundläggas genom att vara lyhörd för vårdnadshavarnas tankar och synpunkter eftersom man då kan bemöta dem och deras barn på bästa sätt (Niss, 2017, s. 20). Lyhördheten gentemot och tryggheten hos vårdnadshavarna kan i sin tur leda till att de vågar prata om tankar och förväntningar de har gällande barnets förskolegång (Niss, 2017, s. 18). Det leder oss in på en tredje nyckel för att uppnå en bra förskolestart för barnet vilken är att kunna individanpassa situationen efter barnets behov. För att kunna göra det blir återigen kommunikationen med vårdnadshavarna betydelsefull (Lindgren & Torro, 2017, s. 46). När vårdnadshavarna känner trygghet kan de hjälpa pedagogerna att göra inskolningen så bra som möjligt för barnet genom individanpassning. Möjliga konsekvenser av en trygg och lyckad inskolning kan alltså vara goda förutsättningar för barnets utveckling och lärande samt god föräldrasamverkan.

Intervjuerna med förskollärarna, resultatet av vår studie, anknytningsteorin samt det vi lärt oss under vår utbildning kommer i vår framtida roll som förskollärare ligga som grund för hur vi utformar och tänker kring inskolningar. Med det i ryggen hoppas vi kunna bli många barns anknytningsperson i förskolan.

8.5 Förslag på vidare forskning

Precis som Simonsson och Thorell (2010) samt Månsson (2011) hävdar i sina studier är inskolning ett ämne där det ännu inte finns så mycket forskning. Vår studie fokuserar på hur förskollärare upplever inskolningar och vilka strategier de använder sig av för att lyckas med dem. Det nämns kort i vår studie att den övriga barngruppen också påverkas av att en inskolning pågår, därför hade det varit intressant att exempelvis göra observationer i verksamheter för att se vad som händer med barngruppen när ett nytt barn ska anslutas till den. Förhoppningsvis kan man då få syn på hur man kan stödja de barn som reagerar negativt på när nya barn och vårdnadshavare vistas i verksamheten. En annan intressant vinkel av inskolningar är hur vårdnadshavare upplever dem. Då hade man till exempel kunnat göra en enkätundersökning där vårdnadshavare fick svara på hur deras erfarenheter av processen var och hur de upplevde bemötandet från pedagogerna. Vårdnadshavarnas synpunkter på inskolningar kan bidra till att kommande inskolningar kan göras ännu bättre. Samverkan mellan hem och förskola är en viktig punkt i förskolans läroplan och genom dialog de två parterna emellan kan samverkan stärkas (Skolverket, 2018).

9. Referenslista

- Ahnert, L., Pinguart, M., & Lamb, M. E. (2006). *Security of children's relationships with nonparental care providers: a meta-analysis*. *Child Development*, 74(3), 664-679.
- Ahrne, G. & Svensson, P. (2015). Kvalitativa metoder i samhällsvetenskapen. I G. Ahrne, P. Svensson (Red.), *Handbok i kvalitativa metoder* (s. 8-16). Stockholm: Liber AB.
- Arnesson Eriksson, Marie. (2010). En bra start – om inskolning och föräldrakontakt i förskolan. Stockholm: Lärarförbundet
- Björndal, C. (2005). *Det värderande ögat*. Stockholm: Liber AB.
- Bowlby, R. (2007). Babies and toddlers in non-parental daycare can avoid stress and anxiety if they develop a lasting secondary attachment bond with one carer who is consistently accessible to them. *Attachment & Human Development*, 9(4), 307-319.
- Bretherton, I. (1992). *The Origins of Attachment Theory: John Bowlby and Mary Ainsworth*. *Developmental Psychology*, 28(5), 759-775. Hämtad från: http://www.psychology.sunysb.edu/attachment/online/inge_origins.pdf
- Brandtzaeg, I., Torsteinson, S., & Öiestad, G. (2016). *Se barnet inifrån - att arbeta med anknytning i förskolan*. Stockholm: Natur och kultur AB.
- Broberg, M. (2017). Betydelsen av inskolning och trygghet för de yngsta barnen i förskolan. I I. Pramling Samuelsson & A. Jonsson (Red.), *Förskolans yngsta barn - perspektiv på omsorg, lärande och lek* (s. 33-55). Stockholm: Liber AB.
- Broberg, M., Hagström, B. & Broberg, A. (2012). *Anknytning i förskolan – vikten av trygghet för lek och lärande*. Stockholm: Natur & Kultur.
- Dalen, M. (2015). *Intervju som metod*. Malmö: Gleerups utbildning AB.
- Datler, W., Ereky-Stevens, K., Hover-Reisner, N., & Malmberg, L-E. (2012). *Toddlers' transition to out-of-home day care: Settling into a new care environment*. *Infant Behavior & Development*, 35(3), 439-451. Hämtad från: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3425770/>
- Emilsson, I-L. (2014). Sandlådan med nya ögon. A. Löfdahl, M. Hjalmarsson, K. Franzén (Red.), *Förskollärarens metod och vetenskapsteori*. (s. 81-91). Stockholm: Liber AB.
- Eriksson Barajas, K., Forsberg, C., & Wengström, Y. (2013). *Systematiska litteraturstudier i utbildningsvetenskap*. Stockholm: Natur och Kultur.
- Eriksson-Zetterquist, U. & Ahrne, G. (2015). Intervjuer. I G. Ahrne, P. Svensson (Red.), *Handbok i kvalitativa metoder* (s. 34-54). Stockholm: Liber AB.
- Klette, T., & Killén, K. (2018). Painful transitions: a study of 1-year-old toddlers' reactions to separation and reunion with their mothers after 1 month in childcare. *Early Child Development and Care*, 189:12, 1970-1977. Hämtad från: <https://doi.org/10.1080/03004430.2018.1424150>

- Lindgren, C., & Torro, T. (2017). *Trygg inskolning - grunden för en givande förskoletid*. Stockholm: Gothia fortbildning AB.
- Löfdahl, A. (2014). God forskningssed - regelverk och etiska förhållningssätt. A. Löfdahl, M. Hjalmarsson, K. Franzén (Red.), *Förskollärarens metod och vetenskapsteori*. (s. 32-43). Stockholm: Liber AB.
- Markström, A. M., & Simonsson, M. (2017). Introduction to preschool: strategies for managing the gap between home and preschool. *Nordic Journal of Studies in Educational Policy*, 3 (2), 179-188
- Månsson, A. (2011). Becoming a preschool child: Subjectification in toddlers during their introduction to preschool, from a gender perspective. *International Journal of Early Childhood*, 43(1), 7-22.
- Niss, G. (2017). *Att börja förskolan*. Stockholm: Natur & Kultur
- Simonsson, M., (2018), Föräldraidentiteter som skapas och formas under inskolningen i förskolan, *Venue*, (7), 1-6.
- Simonsson, M., & Thorell, M., (2010). Att börja på förskolan. Exempel på barns sociala samspelsprocesser under inskolningen. *Educare- vetenskapliga skrifter*, 1, s. 53–72.
- Skolverket (2018). Läroplan för förskolan. Lpfö 98. Reviderad 2018. Stockholm: Hämtad den 19 september 2019 från: www.skolverket.se
- Skolverket (2017). Allmänna råd om måluppfyllelse i förskolan. Hämtad den 26 november från:
<https://www.skolverket.se/download/18.6bfaca41169863e6a65c87e/1553967244148/pdf3749.pdf>
- Sommer, D. (2005). *Barndompsykologi - Utveckling i en förändrad värld*. Stockholm: Liber AB.
- Svensson, P. & Ahrne, G. (2015). Att designa ett kvalitativt forskningsprojekt. I G. Ahrne, P. Svensson (Red.), *Handbok i kvalitativa metoder* (s. 17-31). Stockholm: Liber AB.
- Svensson, P. (2015). Teorins roll i kvalitativ forskning. I G. Ahrne, P. Svensson (Red.), *Handbok i kvalitativa metoder* (s. 208–219). Stockholm: Liber AB.
- Vetenskapsrådet. (2015). En likvärdig förskola för alla barn – innebörder och indikatorer. Stockholm: Vetenskapsrådet. Hämtad 2019-12-13 från
https://www.vr.se/download/18.2412c5311624176023d25a76/1555422970243/En-likvaerdig-foerskola_VR_2015.pdf
- Walsh, B.A., Romo, G. & Jeon, HJ. (2018). *Parental Perspectives on Transition to Kindergarten - Videos to Promote Family Involvement*. *Early Childhood Educ J*, 46: 655, Hämtad från: <https://doi.org/10.1007/s10643-018-0890-1>
- Öberg, P. (2015). Livshistorieintervjuer. I G. Ahrne, P. Svensson (Red.), *Handbok i kvalitativa metoder*. (s. 55-67). Stockholm. Liber AB.

Muntliga källor:

Intervjuer med förskollärarna Annika, Monica, Ida, Hedvig, Amanda och Sofia (191118-191125).

10. Bilaga 1

INTERVJUGUIDE

Inledande frågor

Hur länge har du arbetat inom förskolan?

Hur länge har du varit förskollärare?

Hur många barn har ni på er avdelning? Hur många är ni i arbetslaget?

Har ni ansvarsbarn? Hur delar ni upp den fördelningen?

Vad är för dig en lyckad inskolning?

I tidigare läroplaner har det stått att förskollärares ansvar är att ge barn och vårdnadshavare en god introduktion i förskolan. I nuvarande läroplan har ansvaret förflyttats till rektorn: "Rektorn ska ansvara för att varje barn tillsammans med vårdnadshavare ska få en god introduktion i förskolan" - Hur ser du på det här? (Tolkar du introduktion och inskolning som samma sak? Bör det stå något om inskolning i läroplanen? Vad?)

Inför inskolningen

Hur förbereder ni er som arbetslag inför en inskolning?

Förbereder ni övriga barngruppen på något speciellt sätt? Hur? Indelningar?

Hur förbereds familjen inför inskolningen?

Hur ser tidsschemat ut för barnet vid inskolning?

Gör ni något speciellt för att familjen ska känna sig välkommen? Hur?

Hur gör ni för att vårdnadshavarna ska känna sig trygga?

Brukar ni använda någon beprövad metod för inskolning? (föräldraaktiv inskolning (3-dagars) eller 2-veckors)

Har ni någon mall ni följer? Hur ser den ut?

Hur försöker ni individanpassa inskolningen?

Under inskolningen

Har ni alltid samma roll vid en inskolning eller delar ni på ansvaret?

Finns det några vanliga misstag man kan göra som pedagog vid en inskolning? I så fall vilka är det?

Vilken är vårdnadshavarens roll under inskolningen? Finns några riktlinjer från er sida och hur ser de ut?

Har du några strategier för en fungerande kommunikation/samverkan mellan förskolan och vårdnadshavare? Vilka? Hur?

Vilken är er roll som pedagog under inskolningen?

Hur märker man att barnet är redo att prova att lämnas första gången?

Vilken del i processen är generellt svårt för barnet?

Anknytning

Vad är anknytning?

I vilka sammanhang är anknytning viktigt?

Har ni några strategier för att skapa en relation till barnet? Hur ser dom ut?

Vilka faktorer är viktiga för att barnet ska kunna knyta an till en pedagog?

Efter inskolningen

Efter inskolningen är avslutad - vad är viktigt att tänka på när det gäller barnet?

Vad kännetecknar ett färdig-inskolat barn?

Vad är viktigt som pedagog att ta hänsyn till efter en inskolning?

Vilka faktorer är viktigast vid en lyckad inskolning? Finns det något som inte får missas?

Har ni märkt att vårdnadshavare reagerar på något särskilt vid inskolningen av sitt barn? Vad i så fall?

Hur viktig är en lyckad inskolning för kommande tid på förskolan för barnet? På vilket sätt?

Har du något mer att tillägga som du tycker är viktigt? Vad?